

PROGRESUL

Abonamentul:
Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 29.

Bine-ați venit!

Purtători ai luminii, Invățători ai neamului, bine-ați venit în mijlocul nostru! Venirea voastră este prilej de prăznuire pentru modesta noastră comună. Căcova noastră nicicînd n'a avut o sărbătoare mai mare decît aceasta. În istoria ei vor fi scrise cu litere de aur înălțătoarele momente ale zilei, în care V'am putut adăposti sub acoperișele noastre. Și pomenirea acestei zile se va păstra din genunche în genunche, cît va dăinui comuna noastră, iubitoare de oaspeți.

V'am așteptat cu brațele deschise. Nu vă putem întîmpina cu pompă mare, cu trăsuri luxoase, cu mese luculice, dar vă întîmpinăm cu inimă curate, în cari arde flacăra iubirii de frate și dorul de a ne înșirui și noi sub drapelul dascălimii române, a cărei muncă apostolică și suferinți mucenicești ne-au încălzit sufletele în vremuri de grea cumpănă și au sădit în inimile îndurerate nădejdea într'un viitor mai bun.

Intregă populația din Valea Cărașului, cunoaște munca voastră desinteresată ce o depuneți pentru educația poporului și a fragedelor lui mlădițe, înțelege pe apostolii, cari, împrăștiați în toate colțurile țării, propovăduiesc cuvîntul binelui și al adevărului în popor, îndrumîndu-l spre o lucrare culturală conștientă. Deaceia cu sufletele curățite de zgura patimilor, cu dragoste neprihănită Vă întîmpinăm pe voi Invățătorii neamului, întruniți în congresul vostru anual, dorindu-vă spor bun în lucrările voastre, și salutîndu-vă cu un: *Bine-ați venit!*

FOILETON.

Vălenii-de-Munte

și cursurile d-lui Nicolae Iorga.

— Icoane răzlețe. —

3) De **Mihail Gașpar.**

Cursurile dela Văleni s'au instituit pentru primadață în vara anului 1908, avînd pare-mi-se numai 27—30 ascultători, în partea cea mai mare studenți universitari și liceani superiori din România.

Îndemnul acestor cursuri l-a dat un cuminte Bucovinean, profesorul de pedagogie *Gheorghe Tofan* din Cernăuț.

În unul sau mai mulți articoli acest inimos profesor arăta necesitatea înființării acestor cursuri cu menire istorică, pentru evoluțiunea noastră culturală-economică.

Românii locuiesc cum se știe în șapte (7) țări: Ungaria, Austria, Rusia, Turcia, Serbia, Bulgaria și Țara-Românească. Șase din aceste țări au populație neromână, cu o altă evoluțiune, cu alt trecut, altă istorie, alte rosturi.

Data fiind la Români dragostea sîntă pentru limbă, unicul bun ce-l are acest popor aici pe pămînt, ei au căutat pururea să-și păstreze acest bun, să-și păstreze limba în toate împrejurările.

Orunde sînt Români, îi vedem așezați în masse compacte, ținînd cu tărie la vechile lor datini și obiceiuri.

Nu se poate tăgădui că, deși despărțit, poporul român de pretutindenă și-a păstrat în toate vremile unitatea limbii. Cîntecul haiducesc, care se revarsă departe în ghiolurile deltăi bătrînei Dunării, pela Tulcea, resună și în Maramureș și în Crișana și în Banat. Aceiași limbă, aceleași datini, același popor. Dat fiind însă amestecul inevitabil cu popoarele conlocuitoare, față de cari Români nu s'au putut închide în mod ermetic, acest amestec și-a avut înrîurirea sa asupra limbii și culturii poporului românesc. Prin școalele neromânești, sufletul fraged al tineretului studios s'a desfăcut pentru o cultură care nu a fost a neamului lui. Fiind în nemijlocita lui apropiere, a luat ceva dintrînsa, a adoptat azi una, mine alta, pînăce s'a pomenit cu un amestec ciudat de concepții.

Tabloul acesta îl vedem la toți Românii. În Basarabia un slab început de influență muscală; în Ungaria limba înrîurită deja de limba maghiară; Bucovina cu cultura... germană, ș. a. m. d.

Cu încetul s'a arătat o seamă de rami-ficațiuni.

Pentru a readuce pe toți la izvorul culturii *românești*, N. Iorga, cel mai chemat între toți, a chemat la viață cursurile de vară dela Văleni.

Și eată că în al doilea an de viață, deja

numărul ascultătorilor crește și, înlocul însuflețitorilor copilandri din anul prim, vin și cete de bărbați cu diplomele la buzunar.

La chemarea vajnicului dascăl românesc au plecat la drum cete-cete de însuflețiti, cari pelîngă nevoile mari și multe ale traiului zilnic, mai au loc în sufletul lor și pentru acest mare și scump ideal.

Ceiace este Mecca pentru moslimi, aceia v'a deveni Vălenii pentru Români.

La chemarea dascălului elevii au sosit din toate părțile. Din Bucovina, din Ardeal, Bănat și România. Numai din îngrunchiata Basarabie și din turceasca Macedonia n'a venit nimeni. Incolo Bucovinenii, cu accentul lor curios, discutau cu Muntenii cei cu graiul repede. Moldovenii, tăcuți, ascultau pe vorbăreții Bănățeni. Numai Ardelenii stăteau ca un sfînt tăcut, al cărui gînd nu-l poți ghici nicicînd. Venit-au toate branșele: avocați, profesori, ofițeri, învățători, ingineri, un *preot*, și restul: universitari și elevi din clasele superioare de liceu.

Și să nu se creadă că cursurile de vară ale d-nului Iorga ar fi atît de bineprivilite în România. Doamne păzește. Stăpîniți zilei au făcut din partea lor tot ce au putut pentru a le nimici. Dar au greșit socoteala. Cursurile înloc să se reducă, ori chiar să fie nimicite, au luat un avînt neașteptat chiar în al doilea an. Auzitorii erau atît de mulți,

Probleme sociale.

I.

Lupta pentru existență s'a încins azi mai aprig decît orînd în toate taberele, și zi-de-zi ia dimensiuni tot mai mari și mai amenințătoare, cucit terenurile de activitate omenească devin mai restrînse, cucit izvoarele de venit seacă tot mai mult, cucit numărul celor care caută aplicare crește și se 'nmulțește. O goană nebună s'a pornit azi după idealul: muncă cît se poate de puțină și venit cît se poate de mare! Și dacă soarta nu favorizează acest gust rafinat, nu vezi decît nemulțumire pe toată linia. Înșă nimeni nu caută a studia stările dimprejurul său și cauzele lor.

Să aprofundăm un moment chestia.

Tinerilor abiturienți dela gimnasiu în continuarea studiilor lor li-se pun pedeci în cale. Prima pedecă e lipsa mijloacelor materiale. La noi Românii sînt foarte puține familiile în stare să-și poată studia copilul la școală pe cheltuiala proprie. E natural dar, că părinții trebuie să alege în dreapta și 'n stînga după stipendii și ajutoare. Cîtă alergătură, cîtă frămîntare la cutare fundațiunii, la cutare persoană, pînă să poată fi măcar ascultat și luat în combinație, căci altcum poți avea certificatul cel mai escelent, nimeni nu te va băga în seamă, chiar și dacă ai fi lipit pămîntului de sărac. Stipendiul se dă numai pentru anumite facultăți, grație pedeparte utilitarismului pronunțat și profesat de administratorii chemați a îngriji deocamdată de trebuințe momentane în mare parte pe deplin justificate, pedepartate grație oportunistului impus de împrejurări. De o alegere liberă a carierelor nu poate fi vorba, decît cel mult la cei cîțiva refăcuți de soarte, cari, pelîngă subsidiile deacasă, primesc ajutoare, demulțorii grase, din fondurile publice pe simplul motiv că... au protecție.

E drept, că demulțorii ajutoarele și stipendiile sînt mici și astfel nu ajung pentru susținere, și e mai bine să fie ajutat unul care mai are ceva deacasă, decît unul care n'are nimica și astfel cu ajutorul primit abia poate trăi. Această scurtă dar adevărată justificare se referă în general și 'n special la toți cari au avut, au și vor avea stipendii și ajutoare.

Tinerii ajunși la universitate opun puțină rezistență plăcerilor și petrecerilor din orașele mari, și urmarea e demulțorii: boală trupească și sufletească. Puțini sînt tari, conștiința de datorințele lor. De o muncă culturală intensivă la universități nu poate fi vorba, deoarece numai talente pronunțate și caractere firme satisfac îndatoririlor de studenți.

Trec anii, și tinerul cu absolutul în mîna stă din nou la respînția drumurilor și se întrebă: ce cale să apuce?! Să luăm de pildă pe tinerul care a studiat dreptul. De se pregătește pentru cariera de avocat, trebuie să dezlege multe noduri gordiane până ajunge avocat, cînd apoi are să se lupte cu concurența străinului, căci altcum e silit să ia refugiu la alte apucături și ocupațiuni

încît pentru viitor d-nul Nicolae Iorga a luat măsuri pentru construirea unei mari sale, încăpătoare pentru publicul care vine. Las că și sala școlii de băieți era destul de spațioasă, totuși la cursurile de seara, seșea om lingă om. Era o formală bae de abur. Acum își poate închipui oricine, ce sînt cursurile dela Văleni. Numai gîndul că acolo își dau întîlnire ațiția Românii... e deja mare. Dar cînd te gîndești că ceice vin acolo, sînt toți de o părere în ceice privește cultura românească...

Cît nu poate învăța un tînăr care n'a auzit în viața lui „ex cathedra“ o românească atît de dulce, mlădioasă și flexibilă, depănînd trecutul glorios al neamului...

Sufletul ți-se desface, văzînd comoara culturală de care dispune poporul românesc și de care, ceice nu sînt din România, nici idee nu au.

Deci din acest punct de vedere cursurile d-nului Iorga sînt și ca un fel de întărire a moralului.

Teama că la Văleni se face politică, nu s'a adevărat. La Văleni se face numai cultură adevărată — românească. De politică nici vorbă!

Ce ar și avea cultura cu politica?

D-nul Iorga face aici numai educație culturală.

Cutoateacestea norocul că academia sîrbească a ales membru pe d-nul Iorga, și prin urmare are și el o țară unde poate merge, căci de f-ar

nu totdeauna neescapabile. În magistratură lucrurile merg greu detot, considerînd, între multe altele, chiar și numai greutățile începutului: ca diurnist, vîcenotar, notar de tribunal, și la anii 50-60 subjude, cînd trece numai bine la pensie.

Adeseori se ridică plîngerii, că n'avem funcționari pela administrațiile comunale, comitatense, etc. Dece? Din cauza greutăților începutului, pentru că idealul tuturor este: muncă ușoară și puțină, ear salar cît mai gras.

Puțini sînt cari se aplică la miliție ca auditori. Dintre celelalte cariere, puține le stau deschise cu prospecte de viitor tinerilor absolvenți de drept. Ear dacă considerăm îngenere toate carierele accesibile lor, trebuie să ajungem la concluzia, că zi-de-zi numărul lor scade în măsura în care crește numărul ascultătorilor de drepturi. Acest fapt trebuie să pună pe gînduri atît pe abiturienți, cît și corporațiunile și fundațiunile, cari azi dau ajutoare și stipendii cu duimul pentru facultatea de drepturi.

I. Victoranu.

IGIENĂ.

Nu mînceați prea multă sare!

Obiceiul ce-l au mulți de-a mîncea bucate prea sărate, e un obicei primejdios. Organismul are nevoie de o cantitate mică de sare, și tot ce luăm peste această doză, e vătămător. Pentru a asimila acest prisos de sare, rinichii și pelea trebuie să se sforțeze, să muciască mai mult, predispunînd rinichii la îmbolnăvire.

Sarea cea multă tocește nervii gustului, omul nu mai simte gustul delicat al bucatelor. Tot ce nu e tare ardeiat, piperat, acru sau sărat, nu-i place, și aceste bucate iuți cu timpul îmbolnăvesc stomacul.

S'au făcut numeroase cercetări prin spitale și s'a dovedit că ceice sufer de cancer, au fost mari mîncători de sare.

În multe boli de pele, consumarea sării produce o înăsprire a bolii de pele, o mîncărime; și e destul ca bolnavul să nu mînce deloc sare, pentru că boala de pele să se vindece.

Sînt unele localități, precum în Utah, pe malurile lacului sărat, unde sarea acopere pămîntul ca o zăpadă albă. Locuitorii întrebunțează acea sare fără a o curăți. Urmarea e, că pe acolo mai toți locuitorii suferă de guturai, de boli de ochi (fiindcă sarea deacolo conține mult iod), suferă de boli de stomac, așa că autoritățile sanitare din America au oprit întrebunțarea acelei sări.

Bine'nțele, că omul deprins a mîncea multă sare, bucate sărate, cu greu se poate desvătă. Dar încetu-cu-încetu, punînd în toate zilele cantități din-ce-în-ce mai mici de sare în bucate, vine un timp, cînd ne desvătăm de sare. La început ni-se va părea că bucatele n'au niciun gust, dar mai tirziu simțul gustului își recapătă funcțiunea și ajungem să simțim ce gust au și celelalte feluri de mîncări.

înciude și Serbia granițele, Iorga ar rămănea zătonit în România, fiind expulzat și din Rusia.

Nici chiar guvernul românesc nu se uită cu ochi buni — spre Văleni. Și cum sînt atîtea păcate în țara românească, nici n'ar fi mirare dacă s'ar mai adauge unul: *oprirea acestor cursuri*.

Din nefericire, cercurile suspuse din „Țară“ vād în persoana lui Iorga pe un „anarhist“ și o „anarhie“ în întreaga lui mișcare culturală. Că de unde, și cînd, a pornit această nefericită idee, nu se poate ști. Poate din clipa cînd cu „baricadele“ din 1907? Atunci cînd studențimea universitară a baricadat piața teatrului național?

În ochii ciocoilor și ai arendașilor evrei „el“ a ramas pînă în ziua de azi, și va rămănea pînă ce-și va înciude ochii, *autorul intelectual* al răscoalelor țărănești.

E o minciună.

D-nul Iorga, ca oricare om cu scaun la judecată, a văzut prăpastia spre care e împinsă țara. Ca Român bun și-a ridicat vocea, și a *profetit* la vreme revolta țărănească.

Dar n'a inscenat-o el, Doamne ferește, răscoala a venit dela sine. D-sa a îndreptătit numai gestul desperat al milioanele de desmoșeniți, punînd în fruntea activității sale lozincă: România să fie a Românilor.

A fi pentru aceasta timbrat de un „anarhist“, etc. e o curată nebunie.

ECONOMIE.

Libertatea individuală și economică în producțiune.

I.

Este știut, că toate frămîntările, toate luptele mai înverșunate de pretutindenii, ce au preocupat lumea de sute de ani încoacî, se grupează mai ales în jurul unei singure idei înalte: Libertatea.

Cu ce dor și sfîntenie a fost și este încă și azi rostită această idee de clasele obidite, cît sînge s'a vărsat pentru ea și cu cîtă ură o încătușau unele clase cari nu voiau să știe, că libertatea este un drept natural al omului? Da! este un drept natural, căci omul se naște liber și liberă a fost și viața omului primitiv, care numai cu timpul s'a robit. Restricțiunea libertății a avut apoi urmări, cît se poate de triste, asupra vieții omenești, atît din punct de vedere moral, cît și social și economic.

În articolul de față mă voi mărgini numai la viața economică, arătînd întrucît a promovat libertatea individuală și economică producțiunea.

În producțiune se știe, că au rol doi factori mai însemnați: *Natura* și *Munca*. Pecînd natura cu toate bunurile ei rămănea neschimbată așa cum a fost la început, munca omenească se dezvoltă, se perfecțiunea necontenit. Dacă se perfecțiunea munca, și materiile brute, date de natură, sînt mai bine exploatate, mai bine prelucrate. Eată ce zice și economistul Bucle: *„Adevăratul progres, care are o influință reală, nu depinde de bogăția naturii, ci mai mult de munca oamenilor“*.

Și de fapt este așa, căci dacă am compara spre exemplu Anglia cu India, din punctul de vedere al climatei și al bogăției naturale, Anglia este cu mult mai săracă decît India, și cutoate-acestea nu cultura Indiei, ci a Angliei este mai înaintată.

Vedem, deci că progresul omeneșc este strîns legat de dezvoltarea muncii omenești. Este dar lucru firesc că munca, spre a se putea dezvolta, are să fie liberă. Totuși au trebuit să treacă veacuri întregi pănă ce omul a ajuns a putea munci în libertate.

Dacă ne vom transporta cu gîndul în timpurile preistorice, îl vom găsi pe om izolat, dar... liber de a dispune de ființa sa intelectuală și materială. Izolat omul, n'a putut trăi multă vreme, ci spre a se putea scuti mai bine încontra fiarelor, încontra dujmanilor săi de-tot-felul, se asociază cu alți oameni, începînd astfel a se ocupa cu păstoritul, prima treaptă a culturii omenești.

Dar progresul omeneșc nu se începe cu viața nomadă, căci omul, în stadiul acesta, este ca o frunză mînată de vînt, merge încătîro îl mină lipsa de pășuni. Adevărata cultură omenească își ia începutul, cînd omul începe a se ocupa cu agricultura.

Agricultura îl leagă pe om de pămînt, ea îi asociază pe oameni mai ușor, deoarece în starea aceasta oamenii grăbesc a se stabili cît mai mulți la un loc, ca astfel *cu puteri unite* să-și poată apăra moșia.

În chipul acesta agricultura dă naștere la comune, state, și astfel fracționează munca omenească. În stadiul acesta omul era liber de a întreprinde orice lucru pentru a putea să trăiască după bunul său plac, bineînțeleș așa, ca să facă posibil și altora de a trăi alături de el. Dacă starea lucrurilor rămănea aici, nu se pomenia în istorie despre luptele seculare pentru libertate.

Erau însă alte lucruri poate mai înalte, ca libertatea, cari dupăcum și-le explica omul de pe atunci, numai prin îngroparea egalei libertăți le putea ajunge. Era vorba de *organizație!* O comunitate de oameni avea trebuință la început de conducători. Aceștia apoi, fiind mai iscusiți încetul-cu-încetul începă a-i subjuga pe ceilalți, Astfel se explică, cum s'a născut sclăvia, deosebiriile mari de clase, ce au existat cu mult înainte de Christos, și cari durează pînă în zilele noastre, dar firește sub alte forme — mai liberale.

I. Conciatu.

CRONICA.

P. S. S. Arhiepiscopul Aradului autorizând a face sfințirea, cu punerea antimisului, a frumoasei biserici din Cacova, pe protopopul nostru tractual P. O. D. Alexandru P. Popovici, avizăm pe On. membri ai Reuniunii învățătorilor, cari își vor ține cu acest prilej adunarea generală, cum și publicul doritor de a participa la aceste festivități frumoase, că sfințirea bisericii se va oficia mîine, Duminică, la liturghie, ear adunarea generală a învățătorilor se va ține poimîine, Lună. Pentru plătirea în cortele gratuite etc. va grijă comitetul aranjator.

† Dr. Gheorghe Anca

Erî, Vineri dimineața, înainte de revărsatul zorilor, pela ceasul 3 din noapte, a închis ochii tînărul avocat din localitate, **Dr. Gheorghe Anca**, unul dintre cei mai sînțitori fruntași ai noștri din Valea Carașului, care a fost doborît de zbuciumul neasămuit al mizeriilor, cu cari are să se lupte studentul român pentru a se zmulge din starea umilă a părinților săi țărani, ca astfel, învățînd carte, să poată fi de folos neamului. Reposatul și-a închinat întreaga sa viață binelui comun, ceiace vadește mai pre sus de orice îndoială și testamentul său. Întreaga sa agonișeală, ce întrece suma frumoasă de peste 40.000 coroane, a testat-o „Asociațiunii” pentru scopuri de binefacere. Nobilul său avînt sufletec va lumina în părțile noastre ca un far înalt, înalt. Fie-î țărîna ușoară și memoria binecuvîntată. Transmitem sincere condoleanțe nenfîngăiatei sale soții și neamurilor sale din Munții-Apuseni. Ingenunchiați în jurul sicriului acestui mare binefacător al neamului său, înălțăm rugăciuni către Stăpînul de sus, ca celor remași să le trimită putere, ear sufletul său nobil să-l așeze în ceata dreptilor, unde îi este locul. Amin!

Distinsul nostru prieten **Dr. Valeriu Popescu** din Cîmpina (România) petrece de cîteva zile între ai săi în Oravița.

Amicul și colaboratorul nostru **Dr. Ion Fometescu**, fiind ordonat de ministrul honvezimei la clinica din Budapesta, va lipsi din localitate până la 3 Ianuar 1910.

La adunarea generală a Reuniunii rom. de cîntări și muzică din localitate, după ce valorosul prezident de pîn'acum, **adv. Dr. Mihail Grosșanu** s'a retras dela conducere, a fost ales de prezident nou: d-nul **Ilie Trăilă**.

Contabilul dela banca „Plugarul” din Cacova și-a sărbat Duminică cununia cu d-șoara **Naneta Novacescu**, fiind naș valorosul nostru **adv. Ion M. Roșu** din Biserica-albă și doamna **Ofelia Dr. Hubianu** din Cacova. Multe felicitări!

Tînărul **Avram Cotîrlă** cu d-șoara **Lucreția Tatu** din Oravița-română logodiți. Felicitări!

Proprietarul **Iosif Nedici**, un om cu stare din Oravița-rom, cu soția sa **Elisabeta Nedici**, au dăruit bisericii din Verșet 500 cor. ear în ulița mare din comuna sa natală a ridicat o cruce frumoasă pentru închinătorii, în preț de peste 1500 cor. Bunul Dumnezeu să le răsplătească!

O trăsură din Cacova, cu doi flăcăi turmentați de beutură, a carambolat cu o trăsură care venia repede dinspre Oravița. Unul dintre flăcăi a ramas mort pe loc.

La Cacova într'o crîsmă, pecînd niște proprietari de vie își țineau acolo ca un fel de petrecere a culesului de vii, o mină nevăzută a aruncat în curtea birtului o bombă de dinamit, care a înspăimîntat toată împrejurimea.

Harnicul profesor **Cornel Strîmbeș** care a predat 7 ani limba latină și română la școala secundară din localitate, a abdicat dela catedra de latină. Inlocul său a fost numit profesorul **Timkó Károly**, licențiat în filologia clasică.

La Ciclova-rom. un Țigan-corturar slobozinu-i-se sînge, a murit.

„Severinul” Nr. 47, apărut înainte de vreme, vestește într'un primarticol, că **Majestatea Sa nu s'a îndurat a aproba alegerea de episcop a Prea Cuvioșiei Sale d-nului Dr. TRAIAN BADESCU. Deocamdată nu sîntem în măsură a controla această știre senzațională.**

Societatea de lectură „**Ioan Popasu**”, secția pedagogică, s'a constituit în chipul următor: Președinte: **Dr. Nicolae Regman**; vicepreședinte: **Azarie Circo**, ped. curs IV; notar: **Aurel Farca**, c. III; casier: **Gheorghe Cârdaș**, c. IV; controlor: **Aurel Doboșanu**, c. III; bibliotecar: **Trandafir Lugoienel**, c. III; vicebibliotecar: **Toma Bărbosu**, c. II. — Membri comisiei literare: **Gheorghe Cărabău**, ped. curs IV; **Ioan Șerengeu**, c. IV; **Aurel Doboșanu**, c. III; **Aurel Farca**, c. III; **Ioan Ursu**, c. II; **Ioan Nisu**; c. I. — Dirigent al corului, pedagogul **Gheorghe Cărabău**.

Școala industrială, susținută de Reuniunea femeilor române din Sibii, între alte lucruri frumoase, pregătește și odăjdii, aplicînd și la acestea numai motive originale românești. Materialul ce se întrebuintează la pregătirea odăjdiilor e de calitate cea mai bună. Preoții noștri ar face un lucru de laudă, dacă avînd trebuință de odăjdii s'ar adresa cu comandele lor către școala amintită (Sibii, Str. Schewis Nr. 15). Sîntem deplin incredințați, că cu odăjdiile pregătite de școala industrială vor fi mulțumiți, fiind și mai frumoase și mai durabile decît cele confecționate de fabricile străine, cari nu se uită decît la câștig. Reuniunea femeilor române din Sibii, prin confecționarea de ornate bisericesti, nu umblă după câștig, scopul ei este a da ocaziune bisericilor noastre, ca să se provadă cu ornate frumoase și trainice și a introduce pretutîndena motivele de artă românească. Fără îndoială un scop nobil, care merită toată atențiunea din partea preoților noastre de ambele confesiuni.

Consistorul diecezan din Caransebeș, prin nota sa oficială dto 19 Septembrie a. c. Nr. 5836 Șc. ex 1909, îndatorează pe învățători să ia parte la adunarea generală a Reuniunii învățătoresți, care se va ține la Cacova în 28 Septembrie (11 Octombree); ear comunele bisericesti sînt provocate să plătiască învățătorilor și învățătoarelor competențele lor spre acest scop

Eruditul profesor dela facultatea teologică din Cernăuț, **Eusebie Popovici**, din incidentul trecerii sale la pensie, i-sa conferit, din partea Majestății Sale, titlul de consilier aulic.

„Buchdruckerwoche” scrie, că nu de multă vreme apare în Moscva o gazetă, sub titlul „**Barfüsserzeitung**”, care așazicînd e organul oficial al spărgătorilor și hoților din Rusia. Foia aduce știri amănunțite despre cele mai proaspete spargerii și despre succesul sau nesuscesul aceloră. Critică modul de executare al „muncii” și dă inviațiuni. Poliției nu i-a succes pîn'acum să afle nici pe editorul foi, nici tipografia unde se tipărește.

La București a încetat din viață, Vineri la 1 Octombree st. n., în vîrstă de 64 ani, profesorul universitar din București **Grigore G. Tocilescu**, membru al Academiei Române, neobositul conferențiar, istoric și mare arheolog.

A apărut „**Păcurarul**”, cîntec pentru chor mixt și chor bărbătesc, compoziție de **Iosif Velceanu**, dirigentul Reuniunii române de cînt. și muzică din Recița-montană. Se poate comanda dela autor. Prețul: 1 cor.

La 1 Octombree st. n. s'au împlinit 40 de ani dela înființarea cărței poștale.

Petrecerea cu dans ce „Reuniunea femeilor române din Sibii” arangează la 13 Octombree n. a. c. promite a fi o plăcută ocaziune de întîlnire pentru inteligența noastră. Invitări s'au trimis tuturor membrilor Asociațiunii și ai numitei reuniuni. Dacă cineva din greșală nu a primit invitație să binevoiască a reclama. Ar fi de dorit, că damele noastre să apară cît mai multe în costumul național. Loje se pot prenota la prezidenta reuniunii, doamna **Maria Cosma**. În ziua petrecerii bilete se vor vinde în odăea Nr. 3 dela hotelul „**Impăratul Romanilor**” și seara la cassă.

La **Forotic** un băiat de 16 ani a omorît săptămîna trecută pe tatăl său care trata neomește pe mamă-sa

La **Periguez** (Franța), în cursul unor săpături arheologice, s'a dat de urma unui schelet omenesc întreg din timpul preistoric. Arheologii de seamă îl taxează a fi de 20.000 de ani.

„**Tricolorul**” este numele unei gazete noui române ce apare la Cleveland-Ohio (America) sub redacția d-nului **Iuliu V. Ioanovici**.

Toate comunele aparținătoare cercului preteritorial Sacul (comitatul Căraș-Severin) au hotărît că Duminica după-amneazi să se închidă toate birturile.

De **Négrier** a născocit un fel de prăjini de lemn rășinos, cojit, menite a descărca de electricitate norii, și a împedeca grindina.

A reposat la București, în vîrstă de 76 ani, **Gheorghe Moceanu**, un vechi profesor de gimnastică.

Doamna **Veturia Triteanu** din Sibii, a fost decorată din partea Majestății Sale Regelui Carol al României, cu ordinul **Bene Merenti cl. I**.

Profesorul **Kromejr** (Cernăuți) cercetînd locul unde s'a petrecut lupta delingă lacul Trasimen, între Romanii și Hannibal (217 în. de Hr.), a constatat că lupta nu s'a petrecut pe termul nordic al lacului, ci pe cel nord-ostic într'o trecătoare lungă de 10 km.

La tribunalul delegat din Budapesta s'a judecat procesul intentat bisericii sîrbești pentru despărțirea Românilor decătore Sîrbi în comuna Oreșat. Sentința a fost adusă în favorul Românilor, cari au să primiască biserica, cu obligamentul de a despăgubi pe Sîrbi după proporția sufletelor cu 5000 cor. în curs de 5 ani. — Curia a aprobat sentința adusă în procesul de asemenea natură din comuna Herniacova (comitatul Timiș), în înțelesul căreia întreaga avere bisericască o primesc Români, ear comuna e decretată de curat românească.

Proprietarul **Ștefan Molnar** din Strigoniu, într'una din nopți nemaiputînd răbda să-și vază nevasta, bolnavă și nebună, cit de grozav suferă, ca s'o scape de chinuri, a sugramat-o.

În artic. „**Reto-români**” (Nr. 35 al „**Progresului**”) pasagiul al 6-lea să se citiască astfel: „O mențiune specială de existența acestor limbii noui — cari se deosebesc de cea latină — se face abia în secolul VIII (nu XVIII, cum a fost tipărit, din greșeală), cînd apare numirea de **limbă romană**, spre deosebire de cea latină”.

BIBLIOGRAFIE.

Biblioteca pentru toți, de data aceasta dă la ivială un Curs practic de lucru manual, alcătuit de învățătorul **Fl. Ilioaș**. Volumul, de aproape 180 de pagini, e însoțit de 162 figuri explicative. Cu publicarea lui s'a adus un real serviciu școalei. Ceice predau și ceice se ocupă cu lucrul manual, vor găsi în cursul acesta o călăuză sigură în tot ceiace privește descrierea tehnică a celor mai principale specialități ale lucrului manual, cu indicarea uneitelor, materialelor și procedelor celor mai raționale. Prețul exemplarului e numai de 60 bani.

Editor proprietar: **Gheorghe Jianu**.
Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu**.

Banca Plugarul

S. p. a.

în Cacova (casele proprii)

  cu filiala în Goruia

primește depuneri pe lângă libel și în cont-curent cu 5—6% și plătește și darea de venit după depuneri.

==== Cumpără și schimbă toffelul de monede și hîrtii de valoare. ====

Acordă împrumuturi în cont-curent și pe obligațiuni fără termin și amortizare în condițiunile cele mai favorabile și anume pe lângă intabulare cu 6—7%, ear personale curat cu 8%.

Escomptează cambiî cu giranți și acoperire hipotecară.

Acordă avansuri pe hărtii de valoare și cereale. Primește spre încasare mandate indigene și străine. — A înființat și o

însoțire ocazională reciprocă pentru asigurarea vitelor.

După fiecare cvotă se plătește la despăgubire de 100 cor. numai 2 fil.

Vitele asigurate păn' acum reprezintă un capital de 600.000 cor.

—
Mijlocește cumpărarea de mașinării și alte unelte agronomice.